

METSÄNTUTKIMUSLAITOKSEN TIEDONANTOJA 2

METSÄNSUOJELUN TUTKIMUSOSASTO

ISSN 0358-4283

Terttu Teivainen

Metsäpuiden taimien myyrätuhot vuonna 1979/80
ja ennuste seuraavien vuosien tuhoalueista

HELSINKI 1981

Metsäpuiden taimien myyrätuhot vuonna 1979/80 ja ennuste seuraavien vuosien tuhoalueista

Talvikautena 1979/80 oli myyrätuhoja Metsäntutkimuslaitoksen tiedusteluun saatujen vastausten mukaan 230 istutustaimistossa, jotka käsittivät yhteensä 754 ha (1,5 miljoonaa tainta). Näissä taimistoissa myyrät vahingoittivat tai tuhosivat yhteensä 644 000 tainta eli 42 % istutetuista. Tuhojen yhteenlaskettu pinta-ala oli 315 ha. Tappiot vastaajien oman ilmoituksen mukaan olivat 689 000 mk. Edelliseen vuoteen verrattuna tuhojen määrä oli kaksinkertainen, mutta vuosien 1973-80 aikana tilastoitujen tuhojen (yhteensä 7,5 miljoonaa tainta) vuosikeskiarvosta noin kaksikolmasosaa.

Tuhojen vuotuinen määrä on vaihdellut vuosien 1973-80 tutkimusjakson aikana 139 tuhannesta taimesta kahteen miljoonaan (kuva 1). Vähiten tuhoja oli vuosina 1974/75 ja 1978/79. Eniten niitä oli vuosina 1973/74 ja 1977/78. Tuhojen runsauden puolesta samanlainen vuosi kuin 1979/80 oli vuonna 1975/76, jolloin vahinkojen määrä oli 664 tuhatta tainta. Mikäli myös jatko on samansuuntainen, on vuonna 1980/81 odotettavissa talvea 1979/80 ankarammat tuhot.

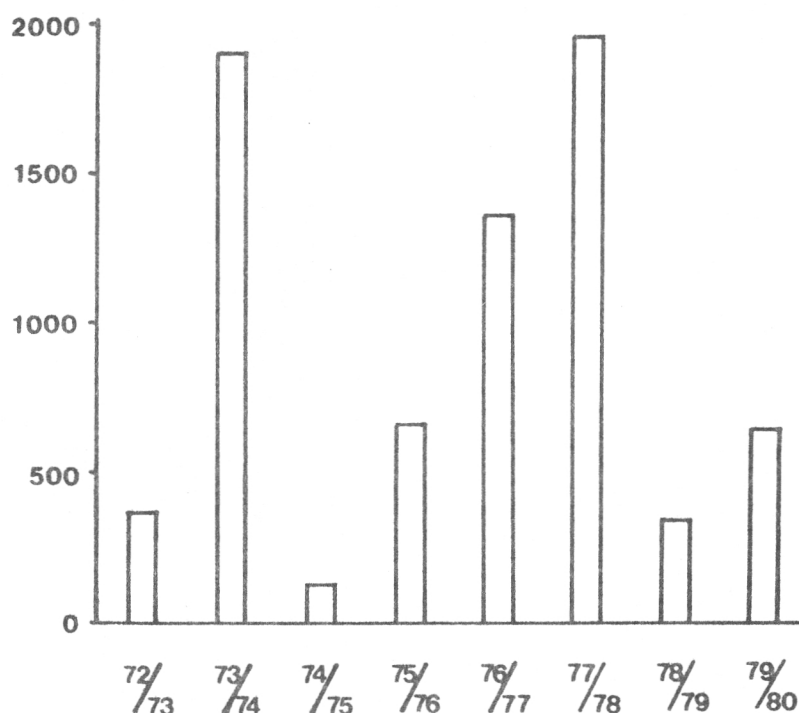
Tuhojen ankaruus ja alueellisuus näyttävät olevan yhteydessä keskenään. Tuhot ovat olleet suurimmat niinä vuosina, jolloin myyräkanta oli huipussaan Lapissa ja vähäisimmät niinä vuosina, jolloin myyräkanta oli huipussaan suppealla alueella Keski-Suomessa. "Tuhoaallon" edetessä näinä vuosina Keski-Suomesta Hämeen, Savon, Karjalan, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kautta Lappiin tuhojen määrä lisääntyi samassa järjestyksessä. Tuhojen kokonaismäärän alueellinen vaihtelu ei kuitenkaan johdu taimistokohtaisten tuhojen ankaruuden alueellisista eroista, vaan vuotuisten tuhojen laaja-alaisuuden kasvusta tuhokeskittymän siirtyessä pohjoiseen päin.

Vuoden 1979/80 tuhot keskittyivät Etelä-Savon pml:n itäosiin, Itä-Savon pml:n alueelle sekä Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan pml:n eteläosiin (kuva 2, taulukko). Tämä tuhokeskittymä oli edellisen vuoden keskittymän itäpuolella. Tuhot lisääntyivät myös

Uudenmaan-Hämeen ja Itä-Hämeen piirimetsälautakuntien raja-alueella. Kuitenkin tuhoalue jäi Lounais-Suomessa huomattavasti pienemmäksi kuin runsaan myyräesiintymän alue, joka ulottui aina Porvoon, Helsingin, Espoon, Vihdin, Karkkilan linjalle.

Talven 1980/81 tuhokeskittymän odotetaan olevan Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan pohjoisosissa, Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan ja mahdollisesti myös Keski-Pohjanmaan piirimetsälautakuntien alueilla sekä Länsi-Lapissa (kuva 3). Lounais-Suomessa tuskin on odotettavissa pahoja peltomyyrän tuhoja. Sen sijaan vesimyyrän tuhot ovat mahdollisia.

Talvella 1981/82 myyräkanta on todennäköisesti vahva Lapissa. Samanaikaisesti saa varautua tuhoihin Keski-Suomessa, josta tuhoalue vuonna 1982/83 levittäytyy Itä-Hämettä ja Etelä-Savoa kohti.

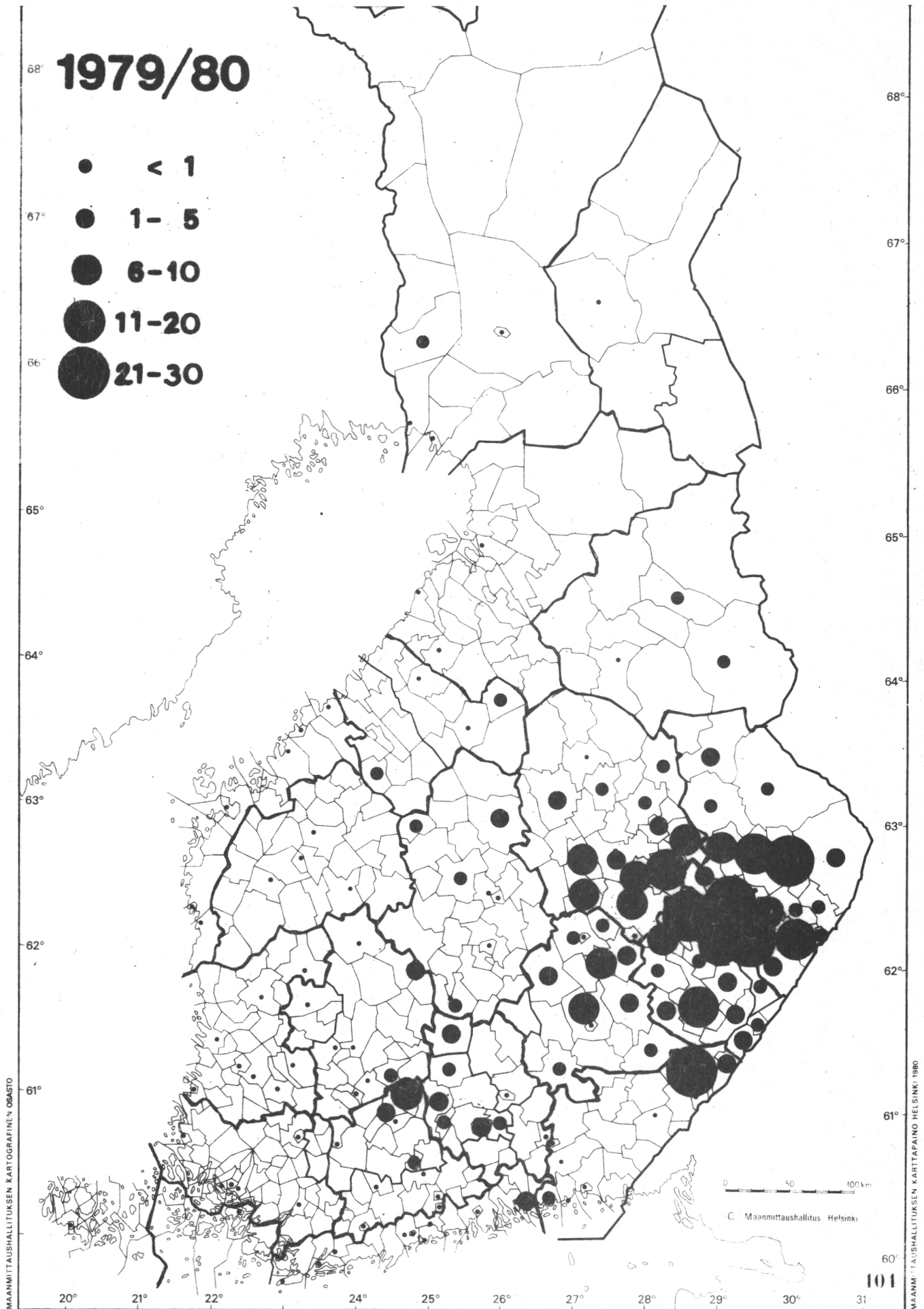

Kuva 1. Myyrätuhojen kokonaismäärän vuotuinen vaihtelu vv. 1973-80 vahingoitettujen taimien lukumäärinä (x 1000).

Taulukko. Myyrätuhot talvella 1979/80 piirimetsälautakunnittain.

	Taimistojen lukumäärä	Istutettu ala	Tuhottu ala	Keskim. tuho-%	Ilmoitetut tappiot
1. Helsingin	2	7.5	3.4	45	3 600,-
2. Lounais-Suomen	0	0	0	0	0
3. Satakunnan	0	0	0	0	0
4. Uudenmaan-Hämeen	3	21.6	10.6	49	25 900,-
5. Pirkka-Hämeen	2	6.9	1.6	23	350,-
6. Itä-Hämeen	7	27.0	8.8	30	19 800,-
7. Etelä-Savon	19	38.7	21.9	55	51 850,-
8. Etelä-Karjalan	7	35.9	20.9	60	54 400,-
9. Itä-Savon	48	188.9	68.1	35	110 250,-
10. Pohjois-Karjalan	84	261.3	113.7	44	273 614,-
11. Pohjois-Savon	48	127.0	60.0	48	136 350,-
12. Keski-Suomen	4	15.6	4.0	24	12 200,-
13. Etelä-Pohjanmaan	0	0	0	0	0
14. Vaasan	0	0	0	0	0
15. Keski-Pohjanmaan	2	14.5	0.6	5	0
16. Kainuun	3	7.0	0.8	11	1 050,-
17. Pohjois-Pohjanmaan	0	0	0	0	0
18. Koillis-Suomen	0	0	0	0	0
19. Lapin	1	2.3	0.5	20	0
Yhteensä	230	754.2	314.9	42	689 364,-

Kuva 2. Myyrätuhojen esiintyminen vuonna 1979/80 tuhottuna taimistopinta-alana (hehtaareina) kunnittain.

Kuva 3. Arvio tiheän myyräkannan alueesta talvella 1980/81.

